

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 17/03-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. apríla 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Jána Lubyho prerokoval prijatú sťažnosť Ing. K. K. a RNDr. M. K., obaja bytom S., zastúpených advokátom JUDr. J. S., N., vo veci porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu vo Zvolene v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 80/94 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd vo Zvolene v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 80/94 pri rozhodovaní o náhrade trov konania porušil základné právo Ing. K. K. a RNDr. M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ing. K. K. a RNDr. M. K. n e p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie.

3. Ing. K. K. a RNDr. M. K. priznáva úhradu trov konania v sume 19 640 Sk (slovom devätnásťtisícšesťstoštyridsať slovenských korún), ktoré je Okresný súd vo Zvolene povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. J. S., N., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 17/03-13 z 5. februára 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť Ing. K. K. a RNDr. M. K., obaja bytom S. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. S., N., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu vo Zvolene (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 80/94.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k predmetu konania písomne vyjadrili účastníci konania, okresný súd listom č. Spr. 2205/03 z 26. februára 2003 a sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu listom z 10. marca 2003.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 80/94 dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát ústavného súdu sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti

účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne predložených vyjadrení účastníkov a obsahu dotknutého spisu.

Predmetom konania bolo namietané porušenie základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 80/94.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že v „*právnej veci žalobcu Ing. L. P. proti žalovanému v 3. rade Ing. K. K. a žalovanej v 4. rade RNDr. M. K., obaja bytom S., rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici č. 11 Co 269/00, zo dňa 23. 5. 2000 tak, že vo výroku o trovách konania rozsudok Okresného súdu vo Zvolene č. k. 8 C 80/94-149 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie*“.

Odvolačí súd zrušil rozsudok okresného súdu v časti o trovách konania. Rozsudok okresného súdu v tejto časti nie je dostatočne preskúmateľný, pretože prvostupňový súd neuviedol, za ktoré konkrétne právne úkony splnomocnených zástupcov priznal odmenu, ale tieto úkony vyčíslil len súhrne. Došlo potom k tomu, že odmena za niektoré úkony bola účtovaná a priznaná duplicitne. Tak napr. za odvolanie žalovaných v 3. a 4. rade proti prvému rozsudku okresného súdu bola priznaná odmena tak JUDr. S., ako aj predchádzajúcemu zástupcovi JUDr. B.. Okresný súd musí preto v ďalšom konaní vyhodnotiť každý jednotlivý úkon všetkých právnych zástupcov, aby sa predišlo duplicitnému priznaniu odmeny. Za ďalšiu chybu napadnutého rozsudku okresného súdu v časti o trovách konania považuje Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) to, že okresný súd sa nezaoberal účelnosťou účtovaných náhrad cestovného. Doteraz ustálená súdna prax náhradu cestovných výdavkov splnomocneného advokáta priznáva s prihliadnutím na vhodne zvolený, primeraný a účelne zdôvodnený spôsob dopravy. Vychádza z toho, že advokát sa môže síce s klientom dohodnúť o akomkoľvek spôsobe dopravy, avšak náklady s tým spojené súd môže vo forme náhrady trov konania priznať len vtedy, ak je zvolený spôsob dopravy s prihliadnutím na okolnosti účelný. V prípade použitia iného spôsobu dopravy než verejným hromadným dopravným prostriedkom musí účastník preukázať, prečo bolo použitie takéhoto spôsobu vzhľadom na okolnosti prípadu účelnejšie.

Okresný súd v doterajšom konaní nepostupoval v zmysle uvedeného stanoviska, a preto v ďalšom konaní pred novým rozhodnutím o trovách konania bude musieť dodržať aj naznačený postup. V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne aj o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania.

Listom z 3. januára 2001 požiadali sťažovatelia okresný súd o pokračovanie v konaní, listom z 22. februára 2001 o odstránenie prietáhov v konaní a listom z 21. septembra 2001 o jeho ďalšie pokračovanie. Keďže okresný súd vo veci ani po predchádzajúcich žiadostiach nekonal 19. decembra 2001, sťažovatelia opätovne požiadali okresný súd o odstránenie prietáhov v konaní a podali sťažnosť na nečinnosť súdu. Napriek hore uvedeným žiadostiam a sťažnosti sa v predmetnej veci do podania sťažnosti ústavnému súdu nekonalo. Sťažovatelia ústavnému súdu predložili aj fotokópie citovaných žiadostí a sťažnosti.

Z dôvodu pretrvávajúcich a neodôvodnených prietáhov v predmetnej veci na okresnom súde sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 80/94 porušil ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu pokračovať v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 80/94 bez zbytočných prietáhov.

Sťažovatelia z dôvodu prietáhov na okresnom súde, resp. jeho nečinnosti žiadali, aby im ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk.

Okresný súd v písomnom vyjadrení k sťažnosti č. Spr. 2205/03 z 26. februára 2003 uviedol chronologický prehľad postupu v konaní sp. zn. 8 C 80/94, na základe ktorého zaujal nasledujúce stanovisko: „... vo veci sa nekonalo od 12. 7. 2001 do 15. 4. 2002. Od toho termínu sudkyňa vo veci koná. Nečinnosť sudkyne, ktorej vec bola pridelená, bola spôsobená objektívnymi príčinami. Od 1. 5. 2001 odišli do dôchodku 2 sudkyne, ktoré vybavovali občiansko-právnu agendu. Zostalo po nich nevybavených vyše 350 vecí, ktoré sa

okrem bežného nápadu rozdelili medzi ostatných 9 sudcov. Nebolo v možnostiach sudcov konať vo veciach bez prietahov aj s prihliadnutím na vysoký nápad vecí v agende C za r. 2001 a 2002. Námietskami sudcov sa zaoberala aj sudcovská rada pri Krajskom súde v Banskej Bystrici, ktorá ich uznala za opodstatnené.

Sťažnosť žalovaných (sťažovateľov) na nečinnosť súdu je opodstatnená za obdobie od 12. 7. 2001 do 15. 4. 2002. Od tohto termínu sťažnosť nie je opodstatnená. Sudkyňa vo veci konala, zabezpečovala dôkazy v zmysle rozhodnutia Krajského súdu v B. Bystrici číslo 11 Co 269/94 zo dňa 23. 05. 2000, čo bolo vzhľadom na odstup času, zmenu právnych zástupcov časovo náročné.“

Právny zástupca sťažovateľov písomne reagoval na vyjadrenie okresného súdu podaním z 10. marca 2003, v ktorom uvádza: „S uvedeným stanoviskom Okresného súdu Zvolen nemôžeme súhlasiť, nakoľko zo samotného vyjadrenia, ako aj s predchádzajúcej korešpondencie jednoznačne vyplýva, že Okresný súd nekonal minimálne v období od 17. 7. 2000 do 13. 3. 2001. V tomto období sudkyňa vo veci nevykonala žiaden úkon, pretože pojednávanie na deň 4. 4. 2001 vytýčila až dňa 13. 3. 2001 napriek tomu, že mala k dispozícii kompletný spis s odpoveďou právneho zástupcu sťažovateľov odo dňa 17. 7. 2000. ... Ďalej sme toho názoru, že súd ktorý musel vopred vedieť o tom, že konajúca sudkyňa odchádza dňom 1. 5. 2001 do dôchodku nekonal v súlade so zákonom, keď našu vec prideliť sudkyňi na vybavenie až dňa 11. 7. 2001, pričom mu nič nebránilo v tom, aby pri takto známej okolnosti - odchod do dôchodku rozdelil predmetné veci bezodkladne a nie s oneskorením dvoch mesiacov. Vzhľadom k horeuvedenému sme toho názoru, že nečinnosť súdu je opodstatnená za obdobie od 17. 7. 2000 do 13. 3. 2001, od 1. 5. 2001 do 15. 4. 2002.“

Na základe žiadosti ústavného súdu z 18. októbra 2002 predložil okresný súd ústavnému súdu spisový materiál týkajúci sa konania vedeného pod sp. zn. 8 C 80/94.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci sťažovateľov:

Krajský súd rozsudkom č. k. 11 Co 269/2000-179 z 23. mája 2000 o trovách konania rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 C 80/94 zrušil a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd 11. júla 2000 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, aby preukázal, prečo bolo použitie iného spôsobu dopravy než hromadným dopravným prostriedkom vzhľadom na okolnosti prípadu účelnejšie. Právny zástupca sťažovateľov vyjadrením doručeným okresnému súdu 17. júla 2000 odpovedal súdu na jeho výzvu.

Okresný súd 13. marca 2001 vo veci nariadil pojednávanie na 4. apríl 2001, na toto sa však účastníci nedostavili, právny zástupca sťažovateľov sa telefonicky ospravedlnil. Zástupca žalobcu nemal vykázané doručenie a podľa správy poštového doručovateľa sa odsťahoval. Okresný súd 10. apríla 2001 písomne vyzval žalobcu, aby súdu oznámil novú adresu jeho právneho zástupcu, pretože mu adresovaná zásielka nemohla byť doručená z dôvodu, že sa z miesta doterajšej adresy odsťahoval.

Zákonná sudkyňa 23. marca 2001 predložila predsedníčke okresného súdu v súvislosti s jej odchodom do dôchodku spis na rozhodnutie o pridelení inému sudcovi na ďalšie konanie a rozhodnutie. Opatrením z 11. júla 2001 predsedníčka okresného súdu rozhodla o pridelení veci inej zákonnej sudkyňi.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 80/94-199 z 15. apríla 2002 rozhodol, že navrhovateľ je povinný doplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania. Uznesenie bolo účastníkom konania a ich právnym zástupcom doručené 18. – 20. apríla 2002. Žalobca sa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 C 80/94 písomne odvolal 7. mája 2002 a spisy súvisiace s vecou boli doručené krajskému súdu 27. júna 2002.

Sudkyňa okresného súdu 17. apríla 2002 vyzvala právnych zástupcov účastníkov konania, aby v lehote 3 dní od doručenia výzvy vyčíslili trovy právneho zastúpenia v uvedenej právnej veci.

Právni zástupcovia žalobcu a sťažovateľov vyčíslili trovy konania podaniami doručenými okresnému súdu 22. apríla 2002, pôvodný právny zástupca sťažovateľov JUDr. M. B. podaním z 23. apríla 2002 požiadal o nahliadnutie do spisu prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Bratislava II.

Výzvou z 9. mája 2002 okresný súd vyzval JUDr. M. B. o uhradenie súdneho poplatku za zaslanie súdneho spisu inému súdu, aby do neho mohol tento nahliadnuť. Súdny poplatok bol JUDr. B. uhradený kolkami na výzve doručenej okresnému súdu 15. mája 2002.

Výzvami z 9. mája 2002 okresný súd vyzval právnych zástupcov účastníkov (okrem právneho zástupcu sťažovateľov) na doplnenie vyčíslených trov konania a odôvodnenie použitia iného spôsobu dopravy než hromadným dopravným prostriedkom, zároveň aby predložili fotokópie technického preukazu použitých motorových vozidiel. Právny zástupca žalobcu predložil požadované údaje podaním doručeným okresnému súdu 17. mája 2002. Advokát JUDr. J. B. trovy právneho zastupovania v súdom určenej lehote nevyčíslil, preto ho okresný súd 3. septembra 2002 urgoval, aby vyčíslil trovy konania.

Krajský súd uznesením sp. zn. 15 Co 1441/02 z 31. júla 2002 uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 C 80/94 z 15. apríla 2002 zrušil. Spis bol vrátený okresnému súdu 27. augusta 2002, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5. septembra 2002.

Okresný súd 19. septembra 2002 dožiadal Okresný súd Bratislava II o predvolanie JUDr. M. B. a umožnenie mu nahliadnutia do spisu sp. zn. 8 C 80/94. Tento na základe úradného záznamu Okresného súdu Bratislava II spis preštudoval 15. októbra 2002 a vyčíslil trovy právneho zastúpenia podaním doručeným okresnému súdu 23. októbra 2002.

Okresný súd Bratislava II po vybavení dožiadania vrátil spis sp. zn. 8 C 80/94 okresnému súdu 4. novembra 2002.

Dňa 22. apríla 2003 bolo ústavnému súdu doručené uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 80/94-238 z 10. februára 2003, ktorým tento rozhodol o trovách konania.

III.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: *„Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku*

všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.“

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru *„Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom ...“*.

Sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy z dôvodu zbytočných prietahov a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu neprimeranej lehoty v súdnom konaní, v ktorom vystupovali ako odporcovia v 3. a 4. rade. Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žaloba voči sťažovateľom bola zamietnutá, potvrdil, ale zrušil výrok o náhrade trov konania a v tomto rozsahu bola vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet, ak nedošlo k vyneseniu právoplatného rozhodnutia (napr. I. ÚS 98/99, II. ÚS 64/99).

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa musí zabezpečiť aj pokiaľ všeobecný súd rozhoduje len o trovách konania (o ich náhrade). Efektívne skončenie súdneho konania podľa názoru ústavného súdu predpokladá aj právoplatné rozhodnutie o takých otázkach, ktoré nepatria priamo do pojmu „vec sama“, ale s ňou úzko súvisia. Zákon ukladá o takých otázkach (náhrada trov konania) nielen rozhodnúť v spojitosti s rozhodnutím vo veci samej (§ 151 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej aj „OSP“), ale vynechanie takého výroku je potrebné vždy aj doplniť (§ 166 OSP).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02) skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa:

- a) zložitosti veci,
- b) správania sa účastníka konania,
- c) spôsobu, akým v konaní postupoval súd.

Tieto kritériá sú použiteľné aj vo veci, v ktorej všeobecný súd rozhoduje už len o náhrade trov konania.

a) Rozhodovanie o náhrade trov konania predpokladá rozhodnutie vo veci samej, pretože od výsledku sporu (v posudzovanej veci išlo o sporové konanie) závisí aj výrok o náhrade trov konania, uplatnenie niektorého z princípov upravujúcich náhradu trov konania, ktoré vyplývajú z § 142 až 150 OSP.

Podľa § 151 ods. 1 a 3 OSP o povinnosti na náhradu trov konania rozhoduje súd bez návrhu, a to spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie na ňom končí. Ak ide o prisúdenie trov konania podľa § 149 ods. 1 a 3 advokát alebo komerčný právnik je povinný trovy právneho zastúpenia vyčíslieť pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Predseda senátu môže v odôvodnených prípadoch umožniť vyčíslenie trov po vyhlásení rozsudku. O právach podľa § 139 rozhoduje predseda senátu. Trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Určiť výšku trov môže i predseda senátu až v písomnom vyhotovení rozhodnutia.

Z citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že všeobecný súd rozhoduje o náhrade trov konania podľa vopred ustanovených zásad a podľa úkonov, ktoré boli v konaní vykonané účastníkmi a ich právnymi zástupcami. Postup pri rozhodovaní preto nie je právne zložitý a skutkovo musí v každom prípade vychádzať len z obsahu spisu. Preto rozhodovanie o náhrade trov konania zásadne nemožno považovať za postup všeobecného súdu, ktorý by vykazoval osobitnú náročnosť.

b) Sťažovatelia ako účastníci konania neprispeli zásadnejšie k zbytočným priet'ahom pri rozhodovaní o náhrade trov konania po vrátení veci odvolacím súdom. Ústavný súd však konštatuje, že k zbytočným priet'ahom v konaní prispel pôvodný právny zástupca sťažovateľov nevyčíslením trov právneho zastúpenia a vyžiadaním spisu prostredníctvom Okresného súdu Bratislava II, ktoré nebolo nevyhnutným úkonom na vyčíslenie trov, pretože k tomu vyčísleniu mohol právny zástupca (advokát) využiť vlastný „klientský“ spis.

c) Tretím kritériom, ktoré ústavný súd hodnotil, bol postup okresného súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania po vrátení veci z odvolacieho súdu. Vec sa vrátila okresnému súdu po rozhodnutí odvolacieho súdu 23. mája 2000. O náhrade trov konania napriek tomu, že vo veci samej bolo už právoplatne rozhodnuté, okresný súd rozhodol až vo februári 2003, t. j. takmer tri roky po právoplatnom skončení veci samej. Zbytočné priet'ahy pri rozhodovaní o náhrade trov konania pripustil vo svojom stanovisku aj okresný súd. Ústavný súd preto bez toho, aby bližšie hodnotil jednotlivé úkony okresného súdu, zastáva názor, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania došlo k porušeniu označených základných práv sťažovateľov, keď napriek jednoznačnej právnej úprave a dostupnému obsahu spisu trvalo okresnému súdu takmer tri roky vyčíslenie náhrady trov konania a rozhodnutia vo veci. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že v každom spise občianskoprávneho súdu je alebo by mal byť vedený aj zoznam trov, ktorý, ak sa dôsledne vyznačuje, je exaktným základom na vyčíslenie a rozhodovanie o náhrade trov konania (porovnaj napríklad § 25 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské súde v znení neskorších predpisov).

Nečinnosť okresného súdu v posudzovanej veci ospravedlňovala predsedníčka súdu objektívnymi príčinami (odchod dvoch sudkýň do dôchodku, po ktorých zostalo vyše 350 vecí, ktoré sa okrem bežného nápadu rozdelili medzi ostatných 9 sudcov, zabezpečovanie dôkazov v zmysle rozhodnutia krajského súdu, čo bolo vzhľadom na odstup času a zmenu právnych zástupcov časovo náročné), čo ústavný súd neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 52/99, III. ÚS 56/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov

na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (II. ÚS 14/01, IV. ÚS 74/02).

Ústavný súd preto uzavrel, že taký postup okresného súdu o rozhodovaní o náhrade trov konania, aký bol zistený, je porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti z dôvodu pretrvávajúcich a neodôvodnených prietáhov žiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 Sk.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa čl. 127 ods. 1 ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedeného textu ústavy vyplýva, že ústavný súd môže, avšak nemusí priznať primerané finančné zadosťučinenie. Ústavný súd vychádzajúc predovšetkým z toho, že vo veci ide len o rozhodovanie o náhrade trov konania a v priebehu konania pred ním došlo k rozhodnutiu o tomto procesnom nároku sťažovateľov, považoval za dostatočnú ochranu sťažovateľov vyslovenie porušenia nimi označených základných práv.

Ústavný súd rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. J. S., N. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd priznal sťažovateľom úhradu trov konania v hodnote 19 640 Sk, a to za dvakrát dva úkony právnej služby v roku 2002 v hodnote 3 900 Sk a dvakrát jeden úkon právnej služby v roku 2003 v hodnote 4 270 Sk, spolu dvakrát tri úkony právnej služby znížené o 20 %, pretože ide o spoločné úkony pri zastupovaní alebo obhajobe dvoch alebo viacerých osôb podľa § 17 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška o odmenách a náhradách advokátov“). Úkonmi právnej služby boli príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku predsedníčky okresného súdu z 10. marca 2003. Základom za prvé dva úkony právnej služby bola nominálna mesačná mzda zamestnanca

hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2001 vo výške 11 693 Sk a za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2003 nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2002 vo výške 12 811 Sk. Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľov dvakrát náhradu režijného paušálu po 100 Sk a raz v sume 128 Sk [§ 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a ods. 4 a § 25 vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2003